

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.420/2021/3. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Csesznok Judit Anna előadó bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperesek: Felperes1

(Cím2) I. rendű

Felperes2

(Cím9) II. rendű

A felperesek jogi képviselője:

Dr. Horváth Péter Ügyvédi Iroda

(Cím6,

ügyintéző: dr. Horváth Péter ügyvéd)

Az alperesek: Alperes1

(Cím1) I. rendű

Alperes2

(Cím3) II. rendű

Az alperesek képviselői:

Dr. Méhes László ügyvéd

(Cím8) I. rendűért

Dr. Horváth-dr. Jakab Ügyvédi Iroda

(Cím7,

ügyintéző: dr. Jakab Sándor ügyvéd) II. rendűért

Az alperesi beavatkozó:

Alperesi beavatkozó1 II. rendű alperesi beavatkozó

(Cím4)

A beavatkozó képviselője:

Bebesi Ügyvédi Iroda

(Cím5,

ügyintéző: dr. Bebesi István ügyvéd) II. rendű alperesi beavatkozóért

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.682/2018/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 39.P.24.686/2015/72.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felpereseknek együttesen 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. és a II. rendű felperes édesanyja (a továbbiakban: a felperesek jogelődje) 2013. július 18-án a délutáni órákban kerékpárral elesett és a bal oldalára zuhant. A baleset során bal oldali beékelte combnyaktörést és a bal belboka repedését szenvedte el. A felperesek jogelődje az egész lábát fájlalta, de a bal térd körüli területen érzett nagyobb fokú, körkörös hasogató fájdalmat. Háziorvosi javaslatra a felperesek jogelődjét még aznap este mentővel szállították az I. rendű alperes intézménybe, ahol panaszai alapján a térdízület fizikális vizsgálatát és kétirányú röntgen vizsgálatát végezték el. Az orvosi dokumentáció szerint akut traumatológiai teendő nem volt, jegelést, kímélést, fájdalomcsillapítást és fokozatos terhelést javasoltak azzal, hogy panasz esetén a felperesek jogelődje a következő hétfő délelőtt jelentkezzen kontrollra. A felperesek jogelődjének állapota nem javult, de hétfői kontrollon nem jelent meg.

[2] A háziorvos beutalása alapján a felperesek jogelődje 2013. augusztus 2-án felkereste a II. rendű alperes sebészeti rendelését, ahol felvetődött a bal belboka repedésének a gyanúja. Az orvos javaslata ellenére a felperesek jogelődje a 2013. augusztus 6-ai traumatológiai szakrendelésen nem jelent meg.

[3] A felperesek jogelődje 2013. október 3-án a II. rendű alperes sebészeti szakrendelését kereste fel, ahol az elvégzett röntgenvizsgálat megerősítette az elmozdulás nélküli bokatörést.

[4] Fájdalmai és sántítása fennmaradása miatt a felperesek jogelődje 2014. május 9-én felkeresett egy traumatológus főorvost, aki megállapította, hogy a felperesek jogelődjének inveterált (régóta fennálló) combnyaktörése van és álzülete keletkezett, a femurfej fele és a combnyak felszívódott, a végtag kb. 6 centiméterrel rövidült.

[5] A gyógyítás érdekében 2014 júliusában csípőprotézis beültetésére került sor. A műtét sikeressége ellenére a felperesek jogelődjének össz-szervezeti egészségkárosodása mintegy 12% lett, állapotában további javulás nem volt várható.

[6] A felperesek jogelődje a felülvizsgálati eljárás során, 2020. július 4-én elhalálozott. A felperesek mint jogutódok a perbe beléptek.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[7] A felperesek jogelődje keresetében 1.000.000 forint nem vagyoni és 50.000 forint vagyoni kártérítés egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket.

[8] Keresetét az I. rendű alperessel szemben arra alapította, hogy az I. rendű alperes nem megfelelően vizsgálta meg a balesetet követően, az akkor elszenvedett combnyaktörést azért nem ismerte fel, mert sem a röntgenvizsgálat, sem a fizikális vizsgálat nem terjedt ki a teljes bal lábára, holott elvárható lett volna a csípőtájéknak és a bokának a vizsgálata is. A combnyaktörés késedelmes felismerése folytán ez a végtagja mintegy 6 centiméterrel megrövidült.

[9] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[10] Védekezését arra alapította, hogy a felperesek jogelődje panaszai a bal térd fájdalmára korlátozódtak, amelyet a mentési dokumentáció is alátámasztott. Álláspontja szerint a vizsgálatot végző traumatológusnak erre tekintettel nem volt oka arra, hogy más testrész sérülésére gyanakodjon. Állította, hogy a felperesek jogelődje maga is hozzájárult állapota súlyosbodásához azzal, hogy az orvosi javaslat ellenére nem jelent meg a hétfői kontrollvizsgálaton. Vitatta azt is, hogy a felperesek jogelődje a vizsgálat napján szenvedte el a 2014-ben diagnosztizált combnyaktörést.

Az elsőfokú ítélet és a másodfokú közbenső ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[12] Döntését arra alapította, hogy nem tisztázódott, hogy a felperesek jogelődje 2013. július 18-án szenvedte el a combnyaktörést, az aznapi térdvizsgálatot végző traumatológus az elmozdulással járó combnyaktörést nyilvánvalóan felismerte volna. Rögzítette, hogy ha a törés aznap következett be, úgy az kizárólag beékelte combnyaktörés lehetett, amely esetén a csontegyesítő műtetre nem került volna sor, a felperesek jogelődjét műtét nélkül, vagy járókeret segítségével részterheléssel mobilizálták volna. Kifejtette, hogy nem róható az I. rendű alperes terhére, hogy a tudatánál lévő felperesek jogelődje combjáról és csípőjéről nem készített röntgenfelvételt, hiszen nyilvánvaló, hogy csak a panaszos testtájak tekintetében szükséges fizikai vizsgálat és képalkotó vizsgálat. Megítélése szerint utólag nem állapítható meg pontosan, hogy a felperesek jogelődje mit panaszolt és azt milyen módon tette. A baleset napján szerinte a járóképtelenség háttérében ugyanúgy állhatott a térd-sérülés, mint a csípőtájéki sérülés, önmagában az esetleges járóképtelenség nem indokolt további képalkotó vizsgálatot. Következtetése szerint az I. rendű alperes a felperesek jogelődje traumatológiai és sebészeti ellátása során a kártérítési felelősségét megalapozó, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 77. § (3) bekezdésébe ütköző szakmai szabályszegést, vagy mulasztást nem követett el.

[13] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 340. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperesek jogelődjének mindenképpen meg kellett volna jelennie a hétfői kontrollvizsgálaton, hiszen nem javult az állapota, fájdalmai voltak és saját állítása szerint járóképtelen maradt. A felperesek jogelődje azonban először 2013. október 2-án jelent meg a traumatológiai szakrendelésen, így magatartásával megsértette az Eütv. 26. § (2) bekezdése szerinti betegről elvárható együttműködési kötelezettséget. A felperesek jogelődje terhére értékelte, hogy a későbbiekben sem tartotta be az orvosi utasításokat, mivel késedelmesen kereste fel a traumatológiai szakrendelést, ezzel maga is jelentősen közrehatott abban, hogy combnyaktörése csak 2014. május 9-én került felismerésre.

[14] Rámutatott, hogy a szegényes orvosi dokumentáció alapján nem deríthető fel a felperesek jogelődje baleset utáni tényleges állapota, a dokumentáció ugyanis nem tartalmazza, hogy 2013. július 18-án megtörtént-e a csípő és a bokatájék vizsgálata, és

kizárták-e ezeknek a területeknek a sérülését. Az aggálytalan szakértői vélemény szerint azonban, ha a baleset napján felismerték volna az elmozdulás nélküli bal boka és combnyaktörést, úgy a felperesek jogelődjének ugyanarra a kezelésre lett volna szüksége, mint amit későbbiekben megkapott, ebből arra következtetett, hogy a dokumentációs hiányosság nem áll okozati összefüggésben a felperesek jogelődje egészségkárosodásával. Az okozati összefüggés bizonyíthatatlansága folytán döntött a kártérítés iránti kereset elutasításáról.

[15] A felperesek jogelődje fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett, I. rendű alperesre vonatkozó rendelkezéseit megváltoztatta, közbenső ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes kártérítési felelősséggel tartozik a felperesek jogelődjéből eredően ért kárért, hogy a 2013. július 18-ai vizsgálata során nem ismerte fel a beékelődött combnyaktörést.

[16] A felperesek jogelődje személyes előadása, annak a bizonyítékokkal való összevetése és az aggálytalan szakvélemények értékelése alapján megállapította, hogy a combnyaktörés a biciklis baleset során következett be, e körben a tényállást kiegészítette. Megállapította, hogy a régi Ptk. 339. § (1) és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján a károsult felperesek jogelődje az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tett, hiszen a biciklis baleset napján végzett vizsgálat alkalmával nem ismerték fel a beékelte combnyaktörést, emiatt nem kezdődhetett meg és elhúzódott a kezelése, az így kialakult szövődmények folytán vált szükségessé csípőprotézis beültetése és végső soron a szövődmény vezetett bal lábának a megrövidüléséhez. Kifejtette, hogy az okozati összefüggés külön bizonyítására nem volt szükség, mivel az ítélezés alapjául elfogadott és pontosított releváns tényállás szerint az I. rendű alperes által nyújtott ellátásnak a felperesek jogelődje bal lába sérülésének a gyógyítása volt a célja. Rögzítette, hogy maradandó egészségkárosodása életminőség-romlást idézett elő, emellett sérült az egészséghez fűződő személyiségi joga is, elhúzódó kezelése és a rehabilitációs ellátása pedig többletkiadással járt.

[17] Rámutatott: a felperesek jogelődje eleget tett a bizonyítási kötelezettségének, ezért a kártérítési felelősség alóli mentesülés érdekében az I. rendű alperesnek kellett bizonyítania, hogy az intézményben nyújtott ellátás megfelelt az Eütv. 77. § (3) bekezdésében felállított gondossági követelménynek. Megítélése szerint az aggálytalan szakértői vélemény azonban nem támasztotta alá, hogy az I. rendű alperes alkalmazottai minden olyan vizsgálatot elvégeztek, amelyek elvárhatóak lettek volna a biciklis baleset következtében kialakult lábfájdalom okának felderítése és helyes diagnózis felállítása érdekében.

[18] Rámutatott, hogy a dokumentáció hiányosságait az I. rendű alperes hátrányára kell értékelni a régi Pp. 3. § (3) bekezdése alapján. A dokumentációból hiányzó állapotleírás arra utal, hogy a kezelőorvos nem kérdezte ki kellő alaposan a beteget az állapotáról, lábfájásának az előzményeiről, illetve nem végzett olyan végtagmozgatást és nem hívta a felperesek jogelődjét olyan mozdulatok elvégzésére, amelyekből tájékozódhatott volna a mozgásképeségéről. Kiemelte, hogy az aggálytalan szakvélemény szerint az I. rendű alperes mulasztása még abban az esetben is megállapítható, ha csupán a bal térd fájdalmát vizsgálta. Életszerű ugyanis, hogy a beékelte combnyaktörés esetén a sérült csupán térdtáji fájdalomra panaszkodik, röntgen vizsgálat azonban térdtáji törést nem igazolt, ezért további vizsgálatot kellett volna végezni annak felderítése érdekében, hogy mi áll a járóképtelenség hátterében. Kifejtette, hogy elvárható lett volna a baloldali csípőízület fizikális vizsgálata is, amely felvethette volna a csípőízületben lévő elváltozás gyanúját.

[19] Kiemelte azt is, hogy a felperesek jogelődjének közrehatása nem állapítható meg a combnyaktörés felismerésének 2013. július 18-ai elmulasztásából eredő egészségkárosodásában, tekintettel arra, hogy a visszarendelés megfogalmazásának az

általánossága miatt nem vonható le olyan következtetés, hogy a felperesek jogelődjének távolmaradásával maga akadályozta meg a combnyaktörése felismerését. A hétfői visszarendelésnek diagnosztikai célja sem volt, erre tekintettel a felperesek jogelődjének magatartása nem értékelhető akként, hogy meggátolta a helyes diagnózis felállítását.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[20] A jogerős közbenső ítélet ellen az I. rendű alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen – tartalma alapján – annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását, harmadlagosan a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárt elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[21] Megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 164. § (1) bekezdést, 206. §-át és 253. §-át, valamint a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését jelölte meg.

[22] Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság az alperes kártérítési felelősségét annak ellenére állapította meg, hogy a felperesek jogelődje a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése és régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az általa bizonyítandó tényeket (kár, jogellenes magatartás, a kettő közötti okozati összefüggést) nem bizonyította.

[23] Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság megállapításai iratellenesek, tévesen mérlegelt, okszerűtlenül súlyozta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, ezen túlmenően téves következtetést vont le a beszerzett bizonyítékokból. Álláspontja szerint pontatlanul állapította meg a tényállást a másodfokú bíróság, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a felperesek jogelődje személyes előadása és annak bizonyítékokkal való összevetése azt támasztja alá, hogy a combnyaktörés a biciklis baleset napján következett be. Az I. rendű alperes dokumentációja és a fizikális vizsgálat alapján erre semmi sem utalt. Egyetértett az elsőfokú ítéletben foglalt azon megállapítással, amely szerint, ha a felperesek jogelődjének combnyaktörése lett volna, az olyan fájdalmat indukál, amelyek esetén a combnyaktörés minden kétséget kizáróan felismerhetővé vált volna a traumatológus számára. Rámutatott, hogy a felperesek jogelődje a balesetet követő kb. két nap eltelte után már járókeretet használt, így nem valós a felperesek jogelődje állítása, hogy augusztus 2-áig mozdulni sem tudott, amelyre tekintettel később nem következhetett be a combnyaktörése. Érvelése szerint erre tekintettel iratellenesen került megállapításra, hogy a combnyaktörést a felperesek jogelődje biztosan 2013. július 18-án szenvedte el, mivel azt a szakértők szerint egyértelműen megállapítani nem lehet. Vitatta azt is, hogy az okozati összefüggés külön bizonyítására ne lett volna szükség. Állította, hogy mindezek alapján a felperesek jogelődje a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

[24] Kifejtette, hogy a maradandó egészségkárosodáshoz vezető szövődmény elsősorban a felperesek jogelődjének mulasztása és közrehatása miatt alakult ki, hiszen a felperesek jogelődje sem az I. rendű alperesnél, sem a II. rendű alperes által elrendelt traumatológiai szakrendelésen nem jelent meg. Amennyiben az előírt kontrollvizsgálaton a felperesek jogelődje megjelenik, a szakértői vélemény szerint a műtét elvégzésére még lehetőség lett volna. A másodfokú bíróság felperesek jogelődjének közrehatásával kapcsolatos álláspontjával összefüggésben előadta, hogy „a panasz esetén hétfő délelőtt jelenjen meg rendelőben” további konkrét megfogalmazást, a panaszok pontos felsorolását nem igényelte. Álláspontja szerint egy laikustól is elvárható, hogy amennyiben jegelést és pihenést követően sem csökken a fájdalma, hanem új tüneteket észlel, akkor az orvoshoz fordul.

[25] Érvelése szerint az Eütv. 77. § (3) bekezdése szerint elvárható gondosság követelményének eleget tett tekintettel arra, hogy a felperesek jogelődje lokálisan csak a térdét fájlalta, és az I. rendű alperesnek csak a panaszolt területről kellett röntgenfelvételt

készítenie. E körben utalt a 2018. január 16-án megtartott tárgyaláson felvett jegyzőkönyv 5. oldalán, valamint a szakértői vélemény kiegészítés második kérdésére adott válaszára. Kifejtette, hogy az I. rendű alperes okkal gondolhatta, ha a felperesek jogelődje valóban járóképtelen volt, hogy annak indokául a térd zúzódása szolgált. Az I. rendű alperes azzal, hogy a negatív röntgent követően az esetleges járóképtelenség okát nem határozta meg, nem vétett szakmai hibát.

[26] Álláspontja szerint iratellenes a jogerős ítélet azon megállapítása, hogy az I. rendű alperes nem hívta a felperesek jogelődjét olyan mozdulatok elvégzésére, illetve nem végzett olyan végtagmozgatót, amelyekből tájékozódhatott volna a beteg aktuális állapotáról, a szakértők ugyanis kitértek arra, hogy ahhoz, hogy a térdet megvizsgálják, a felperesek jogelődjének olyan mozdulatokat kellett volna végeznie, amelyek a combnyaktörés esetén heves fájdalmat indukálnak.

[27] A felperesek jogelődje felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályában történő fenntartását kérte annak helyes indokaira hivatkozással.

[28] Kifejtette, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére az, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok a sérülés 2013. július 18-án való bekövetkezését alátámasztották. Az I. rendű alperes mulasztása kapcsán a szakvélemény alapján rámutatott, hogy amennyiben a felperesek jogelődje járóképtelen volt, és a röntgenfelvétel a térdtáji sérülésről negatív, az lett volna az elvárható, hogy további fizikális vizsgálatokat végezzenek. A további vizsgálatok elvégzése esetén reális esélye lett volna arra, hogy a combnyaktörést felfedezik és a szakértők által megjelölt megfelelő ellátást megkapja, így a kialakult szövödmények elkerülhetőek lettek volna.

[29] A felperesek perbelépését követően a jogelődjük felülvizsgálati kérelmét változatlanul fenntartották.

A Kúria döntése és jogi indokai

[30] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[31] A Kúria a régi Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdésére figyelemmel azt vizsgálta, hogy a jogerős sérti-e az I. rendű alperes által a felülvizsgálat alapjául megjelölt jogszabályhelyeket. A Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben írt okból nem jogszabálysértő.

[32] A Kúria rámutat: a régi Ptk. 339. § (1) bekezdésében megfogalmazott anyagi jogi felelősségi szabály határozza meg, hogy a régi Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti eljárási szabály folytán mely tények tekintetében, kit terhel a bizonyítási kötelezettség. A felperesek jogelődjének azt kellett bizonyítania, hogy lába megrövidülésével járó egészségkárosodása és ezzel összefüggésben nem vagyoni és vagyoni kára az I. rendű alperes alkalmazottainak a jogellenes magatartása, mulasztása miatt következett be azzal, hogy a járóképtelensége hátterében álló combnyaktörése megállapításához szükséges vizsgálatokat nem végezték el és emiatt elmaradt a szakszerű kezelése. E bizonyítás sikerre csak akkor vezethetett, ha a felperesek jogelődje azt is bizonyította, hogy a combnyaktörése 2013. július 18-án, az I. rendű alperesnél végzett orvosi vizsgálatok előtt következett be. Mindezek bizonyítottsága esetén mentesülhetett az I. rendű alperes a kártérítési felelősség alól a felróhatósága hiányának bizonyításával.

[33] Az I. rendű alperes védekezésének és felülvizsgálati kérelme kiindulási alapja az volt, hogy a másodfokú bíróság a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésével, a bizonyítékok téves értékelésével következtetett arra, hogy a felperesek jogelődje 2013. július 18-án szenvedett combnyaktörést, és erre tekintettel jogszabálysértő módon állapította meg az I. rendű alperes kártérítési felelősségét, annak ellenére, hogy a felperesek jogelődje a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése és a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az általa bizonyítandó tényeket (kár, jogellenes magatartás, kettő közötti okozati összefüggést) nem bizonyította. Erre tekintettel az elsődlegesen eldöntendő kérdés az volt, hogy ebben a körben a másodfokú bíróság által megállapított tényállás a bizonyítékok helytálló értékelésén alapult-e.

[34] A bírói mérlegelés felülvizsgálati kérelemmel való támadhatóságáról a Kúria már több határozatában is állást foglalt, rögzítve azt, hogy a felülvizsgálati eljárásban mint rendkívüli perorvoslati eljárásban a bíróság mérlegelésébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, felülmérlegelésre csak kivételesen kerülhet sor. Megalapozhatja az erre alapított felülvizsgálati kérelmet a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése (BH 1994.196.), az, ha a bíróság által megállapított tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondásokat tartalmaz (BH 1994.85., BH1993.768.). A következtetés akkor nyilvánvalóan okszerűtlen, amikor a bizonyítékokból csak a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.). A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet ebben a körben ilyen hibában nem szenved.

[35] A perben rendelkezésre álló bizonyítékok – így a felperesek jogelődje balesetét követő állapotát, azaz a teljes lábra kiterjedt fájdalmit, járásképtelenségét, röntgenasztalra való felfekvésre való képtelen állapotát leíró, 61. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített I. rendű felperes és tanú vallomásai, a felperesek jogelődje kórházba szállításának módja (vákuum matrac), valamint a 2014. május 9-én kelt orvosi leletek és zárójelentés – mind azt támasztották alá, hogy a felperesek jogelődje a biciklis balesete során szenvedte el a combnyaktörést. A Kúria az I. rendű alperes ez irányú hivatkozására megjegyzi, hogy sem a felperesek jogelődje, sem a kihallgatott tanú nem tettek olyan tartalmú nyilatkozatok, vallomást, hogy a felperesek jogelődje a balesetet követően két nappal már járóképes volt. A tanúvallomások kizárólag a járókeret beszerzésére vonatkoztak, míg a felperesek jogelődje a lakáson belül a járókerettel, sérült lábának a terhelése nélküli mozgására utaltak. Az eljáró bíróságok a szakvélemény és kiegészítései, a szakértői meghallgatások alapján egyezően rögzítették azt is, hogy az I. rendű alperesnél vezetett dokumentáció hiányosan tartalmazza a felperesek jogelődje intézménybe történő felvételtől álló állapotát, továbbá abból nem állapítható meg az sem, hogy megtörtént-e a csípő vizsgálata és annak kizárása, hogy történt-e ezen a területen sérülés (23. sorszámú szakvélemény 12. oldal). A hiányos dokumentáció alapján önmagában abból, hogy a dokumentációban combnyaktörésre utaló jel nincs – szemben az I. rendű alperes érvelésével – nem lehetett arra a következtetésre jutni, hogy a felperesek jogelődje bizonyosan nem szenvedhette el a combnyaktörést a biciklis balesete során. Helytállóan állapította meg erre tekintettel a másodfokú bíróság, hogy a megfelelő dokumentálás hiányában abból kellett kiindulni, hogy a felperesek jogelődje a valóságnak megfelelően írta le a balesetét követő állapotát, vagyis járásképtelen volt, segítség nélkül nem tudott felülni az ágyra, és mindenhol, de leginkább a térdénél fáj a bal lába. Mindezek a combnyaktörés fennállására utalhathattak figyelemmel arra is, hogy a 23. sorszámú szakvélemény 13. oldalán rögzített szakértői megállapítás alapján életszerű, hogy a sérült személy beékelte combnyaktörés esetén is csak térdtáji fájdalomra panaszkodik. A Kúria megjegyzi, hogy a perben beszerzett, többször kiegészített igazságügyi szakértői vélemény a combnyaktörés 2013. július 18-án való bekövetkezését nem zárta ki, annak szakértői bizonyossággal való igazolhatósága a szakértői vélemény és kiegészítései alapján is az I. rendű alperes orvosi dokumentációjának hiányosságára vezethető vissza.

[36] A fentiekre is figyelemmel a bizonyítékok megfelelő mérlegelésével jutott arra a másodfokú bíróság, hogy az elesés során combnyaktörés bekövetkezett, és azt az I. rendű alperes a 2013. július 18-án elvégzett vizsgálatok során nem ismerte fel. A felperesek jogelődje járóképtelenségére tekintettel ugyanis – ahogy arra a másodfokú bíróság is utalt – a szakvélemény és kiegészítései jogerős ítéletben hivatkozott részei alapján a térdtáji törést nem igazoló röntgenvizsgálatot követően a fentiek szerint további vizsgálatokat kellett volna végezni annak felderítése érdekében, hogy mi állhat a járóképtelenség hátterében, e körben elvárható lett volna a baloldali csípőízület fizikális vizsgálata is. A Kúria hangsúlyozza, hogy az Eütv. 136. § (1) bekezdése szerint a beteg vizsgálatával kapcsolatos adatokat az egészségügyi dokumentáció tartalmazza. Követelmény, hogy a dokumentációt úgy kell vezetni, hogy az a valóságnak megfelelően tükrözze az ellátás folyamatát, vagyis az elvégzett vizsgálatokat, azok fajtáját, terjedelmét és a vizsgálati eredményeket. A járóképtelen beteg állapotának teljes körű tisztázását és a csípőízület mozgásainak a vizsgálatát azonban az I. rendű alperes orvosi dokumentációja nem támasztotta alá. Az orvosi dokumentáció hiányosságainak következménye az, hogy az ebből fakadó bizonyítási nehézségek az egészségügyi szolgáltató terhére esnek. A felperesek jogelődje erre tekintettel az I. rendű alperes jogellenes magatartását bizonyította.

[37] Helytállón hivatkozott arra az I. rendű alperes, hogy a perben az okozati összefüggés bizonyítása szükséges volt és az a felperesek jogelődjének bizonyítási kötelezettsége volt. A szakvélemény alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a combnyaktörés 2013. július 18-án való felismerése és az adekvát kezelés megkezdése, időben elvégzett csontegyesítő műtét elvégzése esetén a felperesek jogelődje szövődmény nélkül gyógyult volna, így a másodfokú bíróság nem az okozati összefüggés bizonyításának a szükségtelenségére, hanem e körben a további bizonyítás szükségtelenségére utalt.

[38] Tekintettel arra, hogy a fel nem ismert combnyaktörés szövődményei a felperesek jogelődjének maradandó egészségkárosodást okoztak, sérült a felperesek jogelődjének egészséghez fűződő személyiségi joga, amely nem vagyoni kárát megalapozza, elhúzódó kezelése és a rehabilitációs ellátása pedig többletkiadással járt. Így a felperesek jogelődje a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján fennálló bizonyítási kötelezettségének valamennyi tényállási elem tekintetében eleget tett, a kártérítési felelősség alóli mentesülés érdekében az I. rendű alperesnek kellett bizonyítania, hogy az intézményében nyújtott ellátás megfelelt az Eütv. 77. § (3) bekezdésében felállított gondossági követelménynek.

[39] Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes orvosai a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a felperesek jogelődje balesetét követő ellátása során a lábfájdalma és járóképtelensége okának a feltárása, így a beékelt combnyaktörés mint helyes diagnózis felállítása érdekében nem kellő gondossággal jártak el. A jogerős ítéletben kifejtett indokokat a Kúria is maradéktalanul osztotta. A Kúria hangsúlyozza – ahogy már több eseti döntésében (Pfv.III.20.150/2017/4., Pfv.III.22.005/2010/5.) is –, hogy a dokumentációs hiányosságból fakadó bizonyítatlanság következményeit az egészségügyi szolgáltató viseli. A hiányosságok oka az Eütv. 136. §-ának I. rendű alperes általi megsértése, ezért a jogvita elbírálásánál jelentőséggel bíró tény bizonyítatlanságának a következményeit a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján neki kell viselnie, ami ily módon azt eredményezi, hogy a kártérítési felelősség alól kimenteni magát nem tudja, ugyanis a bíróságnak arra kell következtetnie, hogy megfelelő ellátás esetén a beékelődött combnyaktörés felismerhető lett volna, és az adekvát kezeléssel elkerülhetőek lettek volna a felperesek jogelődje egészségkárosodását okozó szövődmények. Ez a tény pedig megalapozza az I. rendű alperes régi Ptk. 339. §-án alapuló kártérítési felelősségét.

[40] A Kúria egyetértett a másodfokú bíróság felperesek jogelődjének közrehatásával kapcsolatos döntésével és annak indokaival is. A jogerős közbenső ítéletben kifejtett indokokat e körben annyiban egészíti ki, hogy a felelősséget megalapozó magatartás az I. rendű alperes alkalmazottai által 2013. július 18-án végzett ellátás volt, amelynek során a fentebb kifejtettek szerint az I. rendű alperes nem kellő gondossággal járt el. Erre tekintettel nem volt annak relevanciája, hogy a nem megfelelő orvosi ellátás befejezése után is fennálló fájdalmai ellenére a felperesek jogelődje a kontrollvizsgálaton nem jelent meg, így ez a régi Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti közrehatásként nem volt értékelhető. A Kúria megjegyzi, hogy az I. rendű alperes mulasztása és a kontrollvizsgálaton való megjelenésre vonatkozó, nem megfelelő tájékoztatás folytán a felperesek jogelődje panaszai valódi okával, jelentőségével és azok lehetséges következményeivel nem lehetett tisztában. Erre tekintettel szakértől szakértő felperesek jogelődje és hozzátartozói közrehatására tett megállapításai relevanciával nem bírtak, az I. rendű alperes ezekre alapított érvelése nem lehetett alapos.

[41] Az I. rendű alperes érvelésével ellentétben tehát a másodfokú bíróság bizonyítékértékelése nem volt sem iratellenes, sem nyilvánvalóan okszerűtlen; a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat a maguk összességében értékelve, helytállóan jutott az elsőfokú bíróságtól eltérő megállapításra, ezért nem állapítható meg, hogy a jogerős közbenső ítélet sértene a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, így a régi Pp. 164. § (1) bekezdésének és 253. §-ának, valamint a régi Ptk. 339. § (1) bekezdésének a sérelme sem volt megállapítható. A Kúria utóbbi vonatkozásában hangsúlyozza, hogy a másodfokú bíróság reformatórius jogköre nem korlátozott az érdemi döntésének meghozatalakor, annak korlátait a fellebbezési kérelem és ellenkérelem határozza meg. Ennek megfelelően a másodfokon eljáró bíróság teljes egészében felülbírálhatta az elsőfokú ítéletben rögzített tényállást, ahhoz nem volt kötve, az elsőfokú bíróság által megállapítottaktól függetlenül önállóan mérlegelhetette a bizonyítás eredményét, és új tényállást állapíthatott meg. A jogerős közbenső ítélet így sem anyagi, sem eljárási okból nem jogszabálysértő.

[42] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős közbenső ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett jogszabályoknak.

Záró rész

[43] A pervesztes I. rendű alperes a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperesek részére a jogi képviseletükkel összefüggésben ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[44] Az I. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (1) bekezdése szerint számított összegű felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

[45] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[46] A közbenső ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2021. május 26.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző

HM